

Bendriausieji istorijos rašinio vertinimo kriterijai*

Lygis	Taškai	Šaltinių naudojimas	Istorijos žinios	Analizė	Rašinio struktūra
Aukštesnysis (17-20)	5	Pademonstruotas puikus šaltinių naudojimas	Pateiktos išsamios su nagrinėjamu klausimu susijusios žinios	Atlikta išsamiai ir detaliai analizė	Puikus struktūravimas
Pagrindinis (9-16)	4	Pademonstruotas tinkamas šaltinių naudojimas	Pateiktos pakankamos su nagrinėjamu klausimu susijusios žinios	Atlikta tinkama analizė	Tinkamas struktūravimas
	3	Pademonstruotas iš dalies tinkamas šaltinių naudojimas	Pateiktos iš dalies pakankamos su nagrinėjamu klausimu susijusios žinios	Atlikta iš dalies tinkama analizė	Iš dalies tinkamas struktūravimas
Patenkinamas (5-8)	2	Pademonstruotas tik fragmentiškas šaltinių naudojimas	Pateiktos fragmentiškos su nagrinėjamu klausimu susijusios žinios	Atlikta tik fragmentiška analizė	Fragmentiškas struktūravimas
Slenkstinis (1-4)	1	Matomas tik labai fragmentiškas šaltinių naudojimas	Pateiktos labai fragmentiškos su nagrinėjamu klausimu susijusios žinios	Atlikta labai fragmentiška analizė	Labai fragmentiškas struktūravimas
	0	Nesinaudojama pateiktais šaltiniais	Nėra pateikta istorijos konteksto žinių	Nėra analizės elementų	Darbas visai nestructūruotas

* Bendriausieji kriterijai yra skirti preliminariam priskyrimui lygiams, kuris tikslinamas ir taškai skiriami pagal lentelę „**Bendrieji istorijos rašinio vertinimo kriterijai**“ (žr. žemiau). Kiekvienam rašiniui ši lentelė yra adaptuojama: patikslinama, praplečiama dar konkretesniais kriterijais, kurie susiję būtent su tuo konkrečiu rašiniu.

Bendrieji istorijos rašinio vertinimo kriterijai

Lygis	Taškai	Šaltinių naudojimas	Istorijos žinios	Analizė	Rašinio struktūra ¹
Aukštesnysis (17-20)	5	Puikus naudojimas: visų naudojamų šaltinių visi teiginiai ² , įskaitant ir detales, tinkami ir reikšmingi nagrinėjamo klausimo kontekste ³ , įvertinta šaltinių paskirtis, jų teikiamos informacijos objektyvumas, išryškinti požiūrių skirtumai ir panašumai.	Išsamios žinios: pateikti visi istorijos faktai yra tinkami ir reikšmingi nagrinėjamo klausimo kontekste, jų yra užtektinai; nėra klaidų pateikiant istorijos faktus; sistemingai ir tinkamai vartojamos visos istorijos sąvokos ⁴ .	Detali analizė: išsamus priešasties-pasekmės ryšių, aplinkybių ir kitų istorinių sąsajų nustatymas bei paaiškinimas; tezės pagrindimas įtikinamais argumentais (duomenimis), nagrinėjamo klausimo skaidymas į sudėtinę dalis ir dalinių išvadų formulavimas.	Puikus struktūravimas: įvade pateikta aiški ir konkreti pagrindinė tezė ⁵ ; dėstymo dalis planinga, tinkamas skaidymas pastraipomis ⁶ , užtikrintas vientisumas; baigiamojoje dalyje apibendrinimas dera su pagrindine teze ir dalinėmis išvadomis. Įskaitomas, tvarkingas raštas.
Pagrindinis (9-16)	4	Tinkamas naudojimas: visų naudojamų šaltinių iš esmės visi teiginiai yra tinkami ir reikšmingi nagrinėjamo klausimo kontekste; įvertinta šaltinių paskirtis, jų teikiamos informacijos objektyvumas, išryškinti požiūrių skirtumai ir panašumai. Pasitaiko nereikšmingų trūkumų.	Pakankamos žinios: pateikti iš esmės tinkami ir reikšmingi istorijos faktai nagrinėjamo klausimo kontekste, jų yra iš esmės užtektinai; nėra esminių klaidų pateikiant istorijos faktus, vartojamos tinkamos sąvokos. Pasitaiko nereikšmingų trūkumų.	Tinkama analizė: tinkamas priešasties-pasekmės ryšių, aplinkybių ir kitų istorinių sąsajų nustatymas bei paaiškinimas; tezės pagrindimas iš esmės tinkamais argumentais (duomenimis), nagrinėjamo klausimo skaidymas į sudėtinę dalis ir dalinių išvadų formulavimas, tačiau pasitaiko nereikšmingų trūkumų.	Tinkamas struktūravimas: įvade pateikta tinkama tezė; dėstymo dalis planinga, tinkamas skaidymas pastraipomis, užtikrintas vientisumas, tačiau yra vienas kitas trūkumas; baigiamojoje dalyje apibendrinimas dera su pagrindine teze ir dalinėmis išvadomis, tačiau yra vienas kitas trūkumas. Įskaitomas raštas.

	<p>3</p>	<p>Iš dalies tinkamas naudojimas: naudojamų šaltinių ne visi teiginiai yra tinkami ir reikšmingi nagrinėjamo klausimo kontekste arba jų yra nepakankamai; pasitaiko klaidų įvertinant šaltinių paskirtį ar jų teikiamos informacijos objektyvumą, nepakankamai išryškinti požiūrių skirtumai ir panašumai.</p>	<p>Iš dalies pakankamos žinios: pateikti ne visi tinkami ir reikšmingi istorijos faktai nagrinėjamo klausimo kontekste arba jų yra nepakankamai; pasitaiko klaidų pateikiant istorijos faktus, vartojamos sąvokos tik iš dalies tinkamos.</p>	<p>Iš dalies tinkama analizė: dalies priešasties-pasekmės ryšių, aplinkybių ar kitų istorinių sąsajų nustatymas bei nenuodugnus paaiškinimas; iš dalies tinkamas tezės pagrindimas argumentais (duomenimis), nagrinėjamo klausimo nenuodugnus skaidymas į sudėtinės dalis ar dalinių išvadų formulavimas.</p>	<p>Iš dalies tinkamas struktūravimas: įvade nepilnai, neaiškiai pateikta tezė; dėstymo dalis tik iš dalies planinga, skaidymas pastraipomis iš dalies tinkamas, stinga vientisumo; baigiamojoje dalyje apibendrinimas iš dalies dera su pagrindine teze arba dalinėmis išvadomis. Vietomis sunkiai įskaitomas raštas.</p>
<p>Patenkinamas (5-8)</p>	<p>2</p>	<p>Fragmentiškas naudojimas: naudojami tik keli šaltinių teiginiai yra tinkami ir reikšmingi nagrinėjamo klausimo kontekste arba jų yra nepakankamai; pasitaiko grubių klaidų įvertinant šaltinių paskirtį ar jų teikiamos informacijos objektyvumą, nepakankamai išryškinti požiūrių skirtumai ir panašumai.</p>	<p>Fragmentiškos žinios: pateikti tik keletas tinkamų ir reikšmingų istorijos faktų nagrinėjamo klausimo kontekste arba jų yra mažai; pasitaiko klaidų pateikiant istorijos faktus, minimaliai vartojamos būtinos sąvokos arba jos keliais atvejais nėra tinkamos.</p>	<p>Fragmentiška analizė: bandoma nustatyti ir apibūdinti vieną kitą priešasties-pasekmės ryšį, aplinkybę ar kitą istorinę sąsają; tezės pagrindimas argumentais (duomenimis) yra fragmentiškas; nagrinėjamo klausimo skaidymas į sudėtinės dalis ir dalinių išvadų formulavimas atsitiktinis arba jų nėra.</p>	<p>Fragmentiškas struktūravimas: bandoma rašinį skaidyti į tris pagrindines dalis (įvadą, dėstymą ir išvadas / apibendrinimą), tačiau tik viena iš jų atitinka savo paskirtį arba visos trys dalys yra su dideliais trūkumais. Sunkiai įskaitomas raštas.</p>

Slenkstini- nis (1-4)	1	Labai fragmentiškas naudojimas: yra tik vieno kito šaltinių teiginio ar detalių atkartojimas.	Labai fragmentiškos žinios: pateiktas vienas kitas tinkamas, tačiau ne visuomet reikšmingas klausimo kontekste istorijos faktas, gausu klaidų pateikiant istorinius faktus; nevartojamos būtinos sąvokos arba jos daugeliu atvejų nėra tinkamos.	Labai fragmentiška analizė: pasakojimo forma atkartoti išmokti elementarūs faktai ar teiginiai apie priežastis ar pasekmes. Kiti analizės elementai nepaliesi arba yra tik jų užuominos.	Labai fragmentiškas struktūravimas: bandoma rašinį skaidyti į tris pagrindines dalis (įvadą, dėstymą ir išvadą /apibendrinimą), tačiau nė viena iš jų neatitinka savo paskirties. Sunkiai įskaitomas raštas.
	0	Nesinaudojama pateiktais šaltiniais	Nėra pateikta istorijos konteksto žinių	Nėra analizės elementų	Darbas visai nestructūruotas

¹ **Struktūra** – pateikiamo teksto skaidymas į tris pagrindines dalis: įvadą (įžangą), dėstymą (temos plėtojimą, klausimo sprendimo aiškinimą) ir apibendrinimą (išvadas, pabaigą).

² **Teiginys** – asmens ar institucijos suformuluotos ir pateiktos prielaidos, išvados ar kt.; duomenys (faktai).

³ **Kontekstas** – nagrinėjamų faktų, įvykių, reiškinių istorinės aplinkybės, sąlygos, aplinka.

⁴ **Istorijos sąvokos** – terminai, nusakantys abstrakčias idėjas, apibendrinimus, padedantys suprasti su istorijos idėjomis, reiškiniais ir įvykiais susijusią informaciją; asmenvardžiai, vietovardžiai, objektų pavadinimai.

⁵ **Tezė** – trumpai suformuluotas pagrindinis asmeninį požiūrį atspindintis teiginys, kurį siekiama įrodyti.

⁶ **Pastraipa** – rišlių sakinių grupė, siejama vienos pagrindinės minties.